



# Есперантска Младежъ

органъ на ученическия есперантски сѣюзъ

2

НОЕМВРИЙ

ВАРНА,  
Печатница „Войниковъ“  
1925.

## СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Да бъдемъ строители — А. К.
2. Nelli, стихотворение — Miti.
3. Libro de l'enigmoj — преводъ на Есперанто.
4. Д-ръ L. L. Zamenhof — Р. Тодоровъ.
5. Обновителни движения и индивидъ — Любеновъ М.
6. Klarigoj.
7. Клоновъ животъ.

---

Брой втори испращаме на всички които не сж повърнали първия брой, смѣтайки ги за абонати и отъ сега нататкъ списанието ще имъ се испраща редовно.

На настоятелите се прави 20% отстъпка.

---

Умоляватъ се всички настоятели и клонове да се отчетатъ за испратенитѣ имъ броеве отъ „Есперантска Мladeжъ“ въ най скоро време, като и за напредъ бждатъ редовни. Всѣки клонъ или отделенъ есперантистъ да съобши по колко броя да му се испраща за рченъ пласиментъ.

### Запишете повече абонати

Всичко да се испраща на адресъ:

Д. Куюмджиевъ, „Войнишка“ 12 — Варна.

---

### Председателю на Учен. Есперантско Д-во

Разгледа ли въпроса за присъединяването къмъ Ученеската Есперантска Лига въ България?!

## Esperantista Gejunularo

Органъ на Ученическия Есперантски Съюзъ

### Да бждемъ строители!

Дойде часа, въ който всички трѣбва да оставимъ престѣпната пасивностъ на дълничността, въ който всички трѣбва да заработимъ, да отдадемъ съкровищницата на нашата душа въ служене на другитѣ, въ служене на справедливостта и истината. Днесъ както всѣкога *покоятъ е безправствено*. Престѣпно е да гледашъ давящъ се човекъ съ скръстени ръце, безъ да му се притечешъ съ своите малки сили на помощъ. Престѣпно е да бждешъ спокоенъ, да не зазвучи, поне единъ отзивчивъ акордъ въ твоето сърце, когато предъ тебе човечеството страда, прегъва се подъ напора на милиони рани що разяждатъ неговата плътъ. Престѣпно е да не издигнешъ високо гласъ на възмущение, когато по земята царя безумното насилие, що ражда само кръвъ и страдания.

Света е погълнатъ отъ свирепитѣ пламъци на ужасното изтрѣбление когато „*homo homini lupus est*“, когато духъ на разрушение е обхваналъ всичко, когато всички се чувствуватъ унижени и оскърбени отъ живота.

Днесъ само се раздухvatъ все по силно тия пламъци. Въ предсмъртни мжки се гърчи *човека*. Тъма, ужасна безсмислена тъма разстила своята покривка върху насъ.

И ето отъ неции наболяли гърди се изтрѣгва въпроса:

— *А сега на къде?*

Та нали вече стигнахме до мрачната и неизбѣжна пропастъ, до която неминуемо ни извежда пѣтеката на насилието, пѣтеката на тъмната злоба въ човешката душа.

— *Сега на къде?*

На къде да отпразвимъ нашитѣ изпотрошени въ житейското разбунено море, лодки? Ние сме запазили въ насъ тайния купнежъ по неземежъ блянъ, и по „*вълшебенъ край на отидъхъ и покой*“. Къде е, къде е той? Него ние търсимъ защото не можемъ да устоимъ предъ гледката на човешкото безумство, предъ насилието и неправдитѣ въ живота.

И оставятъ тѣ живота и отиватъ да дирятъ светлото царство на незнанието, кждето нѣма борба, борба за благо, и не кипи живота на колективитета.

А на насъ ни се иска да викнемъ на тия хора: „Не, недейте бѣга отъ живота, недейте бѣга отъ вашия покрусенъ, и измъченъ отъ неволи беденъ братъ, който простира умолително къмъ васъ ръце и търси помощъ!“

На насъ ни се иска да отправимъ нашия зовъ, къмъ тия, чийто гърди сж украсени съ петолъчната зелена звезда що вдъхва повече вѣра и надежда въ бъдещето; къмъ тия що таятъ въ потайнитѣ глѣбини на душата си искренното желание да подобрятъ живота; къмъ тия, що болно чувствуватъ ужаса и безумието на тоя кървавъ и алченъ за жертви вейъ:

— *Спрете се!* Погледнете наоколо си и ще разберете, че пжтя, по който вървите води само къмъ нещастия, тъмнина и робство. Смъртта развяла своя огненъ плащъ върви по стълкитѣ ви. Ще разберете, че нужно е не пасивность а активность, не злоба а прошка, не алчность а милосърдие, не тъмнина а светлина!

*Нужно е да бъдемъ не паразити, не разрушители, а строители на новъ, радостенъ по-добър животъ.*

Който и да си ти, чуй нашия буенъ, младежки викъ:

— *На работа*, за възцаряването на човешкото въ човека!

Ти, бедняко, който треперишъ отъ студъ въ тая мразовита нощъ, и чийто уста сж готови да изрекатъ проклетия за тая чудовищна несправедливостъ; ти, богаташъ, който въ красиво нареденитѣ и добре отопленитѣ салони, забравяшъ за своя братъ, забравяшъ, че тоя, който ти е създалъ тая пищность сега зъзне, страда, мре отъ студъ и гладъ, — чуйте:

— *Опомнете се!* Престанете да участвувате въ злото, що шири своите гигантски липала по космоса!

Мракъ цари на земята, защото е тъмно въ нашитѣ души, защото злобата е пуснала тамъ дълбоко своитѣ корени.

Разберете и ти, богаташъ, и ти, бедняко, че сте едно и сжщо, че нѣма българи, гърци, турци, нѣмци, че всички сме едно, че всички сме човечи, хора—братя, що носятъ въ душитъ си залога за по добро бъдеще. Разберете! И тогава всички сплотени, рамо до рамо и бедни и богати да тръгнемъ по трънливата пжтека на живота, която води човека къмъ свобода, братство и истина!

Да тръгнемъ докле е още рано, докле не е дошла нощъта когато навекъ ще заспимъ, когато нѣма да можемъ *да работимъ*, нѣма да можемъ да помагаме и да се жертваме за другитѣ, когато завинаги ще напуснемъ тая земя съ нейнитѣ безумни, рутинни пороци и злоба, за да се преселимъ тамъ нѣкъде, въ нѣкоя приказна и неизвестна страна.

Прочее, да работимъ, всички да работимъ, щото зората да не бжде кървава; да работимъ и да се подготвимъ достойно да посрещнемъ изгрева на новото слънце що сгрява истиналитъ сърца, и приласкава нечии измжчени души.

До сега всички сме били паразити, разрушители, всички сме живяли съ злобата въ душитъ си, когато около насъ и въ насъ всичко е било тъмно, но дойде деня, въ който трѣбва да станемъ, защото живота изисква това, строители, да премахнемъ злобата, и да разпръснемъ тжмината съ жаркитъ лжи на обичьта.

На работа, другари, на работа, на велика и свята работа, да строимъ свѣтлата сграда на любовьта въ нашитъ души!

Да бждемъ, да бждемъ строители, да положимъ поне единъ камъкъ за изграждането на новия животъ, основитъ на който ще бждатъ гранитни, и никой не ще може ги разруши; въ основитъ на който ще лежи *любовьта!*

А. К.

## NELLI

Edgar Allan Poe.

Mi vagis senvoje,  
mi velkis senhoje,  
kaj nokto ekregis en mia anim'.

Kaj de malespero  
Kaj nigra sufero  
mi estis senvola, senpova viktim'.

Vin tamen survoje  
renkontis mi foje,  
Kaj suno eklumis en mia anim'.

Kaj dolcha beato  
Kaj ghoj' de aluato  
vastighis en koro amregnon senlim.

Kaj plu jam survoje  
ne estos malghoje,  
kaj nokto ne regos en mia anim'.

Sed floros eterne  
nur rozoj interne,  
kisataj de niaj animoj sen tim'.

Miti.

# Libro de l'enigmoj

(Fragmentoj).

Nik. Rajnov.

La boato estas preta. La remistoj atendas. Demetu vian kovrilon! La nokto farighos via kovrilo Demetu viajn vestaĵojn! Miaj songhoj farighos por vi vestaĵoj. Ni pasos kune transen, kie komencas la malhelo, de kie neniu estas reveninta.

La boato estas preta. La remistoj atendas Demetu vian chirkaŭkolon! Miaj brakoj estos via chirkaŭkolo. Malbotonumu vian zonon: la mallumo farighos por vi zono. Ni pasos transen kune, kie komencas la forgeso, de kie neniu estas reveninta.

La lumilo treme forsendas la nokton en nia soleca domo. La rivero malrapide trenas sian savanon en la mallumo. La steloj brilas kiel kandeloj che enterigo. Chirkaŭ ni estas malhele. En ni estas malhele.

La boato estas preta. La remistoj atendas.

\*  
\* \*

Tiuj al kiuj vi iras ne diros al vi la vortojn kiujn vi aŭdis de mi. Ili ne scias mian lingvon ili ne scias la lingvon de l'amo.

Ili plenigos per sango la lumilon super via lito kaj per ventumilo forpelos de via staturo la belodoran polvon de miaj kisoj.

Ili ebriighos pro la tinto de viaj braceletoj kaj falos kiel mortaj antaŭ la brilado de via rigardo. Sed neniu diros al vi: Vi farighas mia kanto.

La tempesto de viaj okuloj estingos multajn animojn sed neniu diros al vi la vortojn diritajn de mi. Ili ne ekparolos: Vi estas nia songho.

Malfrue estas. Jru al ili! Miaj manoj premas la ombron kiu iam estis vi mem.

\*  
\* \*

Nigra floro falis en mian animon. Nigra malgajo rosumis mian frunton. Eksvingu per mirtaj branchetoj super mi, filinoj de Van, por ke vi dispelu, mian malgajon per belodoroj kaj kantoj!

En la kanto de nigra fluto envershis mi animon mian—kaj malplena estas mia koro Sur min falas ni graj floroj, nigraj malgajoj ornamas mian frunton. Gajigu min, filinoj de Van!

Timemaj kaj palaj estas miaj lumiloj, ĉar li forportis ilian lumon en sian rigardon Li foriris kaj kovris min per nokto. Li malaperis kaj ekfaldis min en malgajo. Priploru min' filinoj priploru min filinoj de Van!

Tradnkis M. NIKOLOV.

## Д-ръ L. L. Zamenhof\*).

Въ късна зимна нощъ, на 15 декември 1859 г. въ малкото полско градче Биаластокъ се е родилъ той — първия синъ на бедното еврейско семейство Markus Zamenhof.

Населението на Биалистокъ се е състояло отъ най-различни нации. Имало е руси, имало е нѣмци, поляци, евреи, литовци и др. И това различие на нации, религии, на езикъ става причина за постоянни вражди между отдѣлнитѣ жители. Всекидневно въ това малко градче на националенъ пѣстроцвѣтъ сѣ се раждали интриги, обиди, инциденти. Ето първитѣ впечатления на една чиста детска душа. Тѣга овладѣва тая душа. И той размишлява дълги часове самичкы: „Какво знаятъ тѣзи хора единъ за другъ? Защо се мразятъ? Защо се обиждатъ? Не, нѣма хора, сѣществуватъ само евреи, нѣмци, руси и поляци... И скрито въ душата му се поражда мечтата, че по-късно, той, кога порастне ще съумее да накара хората чужди единъ на другъ да се обичатъ като братя. Следъ дълги размишления и наблюдения открива че хората биха могли да се разбератъ чрезъ общъ и неутраленъ международенъ езикъ. И чрезъ дълги усилия и непосиленъ трудъ създава такъвъ. Създава искусственъ езикъ, защото преминалъ презъ класическата гимназия, усвоилъ латински, гръцки, френски, заучилъ по

\*) Настоящата статия се помѣства по случай рождения день на Zamenhof — 15.XII.

късно английски и нѣмски езици вижда ясно колко трудно би могълъ единъ отъ тѣхъ да изиграе своята помирителна роль. Свършва гимназия. Заминава въ Москва като студентъ. Презъ това време баща му унищожава всичко създадено отъ него, като работа на единъ малтъ „фантазьоръ“. Връща се. И сяда той, и наново пресъздава всичко написано преди. Шестъ години работи непрекъснато надъ езика: внася подобрения, търси звучностъ. Превеждалъ е кжсове отъ различни автори, писалъ е оригинали, челъ е високо



всичко което е писалъ и превеждалъ. И форми които на теория сж изглеждали прекрасни, на практика, забелязва той, сж се указвали неудачни, трудни. Търси духа на езика онова което го оживотворява. И презъ тия шестъ години го създава. Мълчание е билъ живота му презъ това време. Никѣде не е ходилъ, нищо не го е интересовало. Въ обществениѣ кржгове се е чувствувалъ чуждъ и въ тия иначе тъй-хубави студентски години безмѣрна тѣга е терзала духътъ му. Плодъ на тия му години е стихотворението му „Mia penso“. Най-сетне езика вижда бѣлъ святъ презъ 1887 год. Първата книжка е била подписана съ псевдонима Д-ръ

Esperanto и разпратена в всички просветни корпорации и познати изъ разни страни. Езика заживява вече фактически. Въ 1889 г. се явява първия адресникъ съ имената на хиляди есперантисти отъ много държави. Презъ същата година Leopold Einstein въ Nürenberg започва да издава първия есперантски месеченъ вестникъ: „La Esperantisto“. Отъ 1900 — до 1905 год. Esperanto бързо напредва. Въ 12 страни сж били основани хиляди групи и вестници. И въ 1905 год. въ Boulogne sur Mer се свиква първия конгресъ на есперантистите.

Изъ всички училици на приморското градче се развяваха зелени знамена съ звездата на надеждата. Около театра, където щеше да заседава конгреса се слушаше само интернационалния езикъ. Англичани съ фланелени шапки, французи съ празнични фракове, поляци, руси, холандци въ пълни костюми, красиви испанки съ цветни шалове се срещаха изъ площадитѣ и говореха наедно. Тѣ се разбираха. Всѣки тичаше къмъ залата за да присъствува на заседанията на конгреса. Никой още не бѣ видѣлъ Zamenhof. Повечето го познаваха само по гениалното му творение, само по къситѣ писма грижливо запазени. Отъ партера до балкона звучеше Esperanto. Внезапно екна химна „La espero“.

En la mondon venis nova sento...

Всички ставатъ. Ето на сцената възлиза Zamenhof. Всичко полетява изъ въздуха въ двучасова акламация. Наипосле той заговори. Всички мълкнаха и презъ мълчанието зазвучаха неговитѣ думи:

„Поздравявамъ Ви драги съидейници, братя и сестри отъ грамадната всесвѣтска човешка фамилия, които сте се събрали отъ близки и далечни страни, изъ най-различни царства въ свѣта, братски да си систнемъ ржцете въ името на великото дѣло което ни свързва... Свещенъ е за насъ днешния день.

Общоевропейската война нанася дълбоки рани въ сърцето на Zamenhof. Това бе една огромна касапница която заличи онова хубаво преживяно отъ него презъ толкова вече години. Видѣлъ въ редица вече универсални конгреси народитѣ братски да се събиратъ, той чувствава болно цѣлата горчивина на тогояшното време. На пътъ за Парижъ за да участвува въ 10-я международенъ есперантски конгресъ го настига вестъта за мобилизация въ Германия. И той бива принуденъ да се завърне въ Варшава презъ Дания и Швеция. Въ Варшава се прибира съкрушенъ. Тукъ сърдечната болестъ която е ималъ се усилива и го поставя на легло. Но той все пакъ работи, мисли, пише... за свѣта. На 14 априлъ следъ визитата на лекаря той се почувствува малко по добре. Понискава да се излегне на канапето. И до като съпругата му е испращала лекаря, нещо го задушава.

Поискава да вика. Гласът му замира на гърлото. И едно сърце което презъ цѣлия си животъ е туптяло само за човечеството, престава да тупти. И той почина тъй — както бѣ желалъ:

Venu tuj al mi la morto  
En espero — sen doloro.

\*

Всѣки индивидно не живее изолирано, не живее отъ себе си чрезъ себе си за себе си. Той е поставенъ въ известна среда жизнена и материална, която обуславя и неговитѣ взаимоотношения съ другитѣ индивиди. Човекъ чувствува и мисли за себе си и после за другитѣ. Една незначителна степенъ и на неясненъ алтруизъмъ ний намираме още у дивацитѣ — чело-векоядци. Намираме го също и у животнитѣ. Дивака канибалъ не ядохората отъ своето собствено племе, животнитѣ отъ единъ родъ не убиватъ себеподобнитѣ за да се нахранява.

Тукъ се набелязватъ едни предпочитания къмъ средата, предпочитания къмъ известна социална групировка, видъ, племе, родъ подъ формата на социални чувства. Такива чувства сж и семейнитѣ чувства. Когато индивида надхвърли рамкитѣ на семейния кръгъ, предъ него застава рода, племето, нацията и неговитѣ по-висши социални чувства, надстройка на семейнитѣ се явяватъ вече чувствата къмъ този родъ, къмъ самозапазване на писмото, на нацията.

Днесъ живеемъ въ периода на единъ преломъ, на едно обособяване, на едно формиране на още по-висши чувства, на общочовешки социални чувства. Предъ насъ стои вече не племето, не нацията, предъ насъ стои вече голѣмата общочовешка фамилия — човечеството като цѣло, като единно.

И личности които сж съумѣли да станатъ двигатели на общочовешкия културенъ ходъ за на тамъ, искатъ нашитѣ — на малкитѣ хора — симпатии. Тѣ сж много и единъ отъ тѣхъ безспорно е Zamenhof — автора на международния езикъ Есперанто.

Предъ Zamenhof застава човека като индивидъ отъ огромното общо цѣло, човека съ смѣлната маска на народностъ, езикъ, религия. Zamenhof видя въ всѣки човекъ своя братъ и го възлюби. Велико е неговото дѣло. Велико — защото е единъ отъ друмищата, които водятъ къмъ тъй много желаното братство и миръ между народитѣ. Човечеството е преситено отъ кърви, иска затишие, иска импулси къмъ нови светли хоризонти.

И нека ние есперантиститѣ подедемъ мощно борбата на тоя тъй любвеобилень пионеръ, защото тя е свята и води къмъ изгрева.

Р. Тодоровъ.

# СВОБОДНА ТРИБУНА

## Обновителни движения и индивидъ.

Въ нѣкоя студена зимна нощъ, когато снежни вихри кръстосватъ низъ улицитѣ на задремалия градъ или презъ светла утринна на цветиста пролѣтъ когато надъ полята и надъ морето се носи все още синкавия здрачъ на пробуждането се ражда човекъ. Може би подъ знака на Сатурнъ, подъ знака на Скорпиона, на Венера или на Козирога. Все едно. Той идва да испее своята песенъ на себе си и на другитѣ и да си отиде. Въ родилнитѣ мжки на своята майка той получава кръщението на войнъ въ живота, войнъ който трѣбва да мине триумфално презъ алфата и омегата на своето „съмъ“. И да си отиде. Да си отиде доволенъ отъ това че е извършилъ разумно постулата на тая която го е извикала на животъ. Защото тя — природата — върви неуклонно и незабелязано по своя пжтъ дарявайки ни щедро и искайки отъ насъ нашата „данъ“. И този който е схваналъ „онова“ което трѣбва да се направи за да си осигури нормалния, хармониченъ и точно опредѣленъ животъ отъ природата, той чувствува красотата и музиката и сладостта на живота и съ удоволствие прави своя земенъ замахъ.

Но да се разбератъ великитѣ закони на битието които носятъ щастieto, усмивкитѣ и радостта трѣбватъ условия. За съжаление ние нѣмаме навсѣкжде тия условия.

Преди всичко единъ спокоенъ и трѣскаво творчески разсъдъкъ се опредѣля, между другото и отъ единъ нормално хрененъ организъмъ. Организъмъ който ще изпълни своите функции тъй както повелява природата и тъй както тѣ се извършватъ у свободно разтяжитѣ растения въ гората, у животното което намира необходимата за потребление храна. Болшинството нѣма тия условия, но пита се ний защо у ония малко които никога се може би не замислятъ върху този въпросъ не измираме оная резултатна активностъ която се иска отъ насъ като индивиди живущи средъ пжстроцветенъ колективитетъ.

Единъ организъмъ, началъ своето нормално или аномално развитие иска и търси движението. И игра, играта, уецата, идва туризма и спорта у насъ възрастнитѣ. Тѣ носятъ, поне за насъ своето ценно, но това ценно може да се испита само тогава когато се пристъпи къмъ тѣхъ следъ мствена или неподвижна, покойна работа.

Единъ измжченъ отъ задушния въздухъ организъмъ измжкналъ се изъ училището, изъ канцеларията, отъ рабо-

тилницата иска простора, преснотата и раздвижването. И единъ подобенъ организъмъ не може да злоупотребява съ спорта. У единъ туристъ, у единъ спортистъ прекарвали цѣлия день въ лудешко тичане било по шосето или следъ топката неможемъ да търсимъ нищо друго освѣнъ прѣкомѣрно и плътно развити крака. Спорта азъ както го разбирамъ е необходимъ за всички. Ние трѣбва да развиваме системно и крака и ръце и гръденъ кошъ. Този е пѣтя който сж ни показали и елини и Римъ. Само тамъ намираме красиво извѣяни тѣла всестранно. И отъ тамъ се понесе девиза *men sana in corpore sano*.

И днесъ нашитѣ спортисти оглушаватъ свѣта: „Чрезъ спорта за постигане максимата: здравъ духъ въ здраво тѣло“. Но дали тая грѣмогласно извикана фраза се разбира! Кжде е здравия духъ у нашитѣ спортисти? Какво сж дали тѣ? Едвали не само вечеринки и маचове. А кжде остана здравия духъ? Въ това че тоя духъ не може да устои на чашата съ отровата, на димящата и съблазнителна цигара или срещу разголената женска плътъ? Другари спортисти, вие имате у васъ едно отъ главното условие за предвиждане на напредъ. Не го убивайте съ алкоола и никотина. Защото тѣ рушатъ още повече здравиятъ духъ и тѣло създадени отъ васъ. Едва смогнали да се издигнете малко вие отново полетявате въ друга още по опасна пропастъ. Вие сте наистина единъ отъ многото пѣтица за издигане на човека. Но питамъ азъ кжде е вашия духовенъ активитетъ. Всѣки спортистъ бѣга отъ книгата, бѣга отъ беседи, иѣма го тамъ кждето се четатъ реферати. А книгата, словото е което ще създаде у васъ духътъ. Нека погледнемъ истината право въ очитѣ. Нима васъ не стрѣска положението че всѣки спортистъ е духовно беденъ сиротъ човекъ? Че всѣки ученикъ-спортистъ отминава и оная малка духовна храна, която получава отъ училището? Занимание презъ цѣлия день съ топката — ето „спортното самообразование“. Да съзнаемъ тая страшна и печална истина и да я пропѣдимъ. Защото спортиститѣ трѣбва да създаватъ хора, а не посредственици и невежи въ живота сжщества.

Но живота е много широкъ. Докато спорта има за цѣлъ да засили здравия, но отпадналъ, слабъ организъмъ и се явява като насжщна всѣкидневна храна на всѣки индивидъ, други хора ни посочватъ друго многообразие на живота и викатъ: не пий и не пуши. Защото чрезъ тебе и съ тебе идва уродливостъта. И пакъ samozapazvane на организма.

— Чрезъ въздържание. — Отъ отрови.

При своето рождение човекъ идва въ свѣта съ унаследени заложби, предразположени за развой или убити предварително отъ самия родител или общо казано човекъ се ражда съ всички заложби у себе си които ще намѣрятъ

или не ще намърят условия за развитие. Околната среда въ която ще се раздвижи организма е фактора който ще доубие едни заложби или ще предизвика на животъ други. Никотина и алкоола ги убиватъ, а чрезъ тѣхъ се убива и самия стремежъ къмъ творчество. Само ясниа и здравъ разсъдъкъ ще закрета по истинския и общеполезенъ пжтъ. Трезвия умъ иска и търси творчеството, търси градивната работа.

Но крайната цѣль или по точно единственната цѣль на противоалкоолното движение не е въздържанието като такова. Бойкотъ на винената стъкленица и на димящата цигара не става само за да се каже: „Азъ съмъ трезвенъ“. Това е споредъ менъ налучкване пжтя и може би единъ отъ най-главнитѣ пжтища за авансиране.

Достоевски бѣ казалъ: „Красотата ще спаси свѣта“. Мисля удобно е да се каже: „Воздържанието ще спаси свѣта“. Но ще го спаси само тогава когато слезе отъ катедритѣ и се загуби въ живота, въ улицата която непрестанно цапа душата. Когато отиде въ задушливата отъ винени пари кръчма, когато въздържателя слезе всредъ „огъня“ и чрезъ словото и дѣлото започне да учи и да свещенодействува. Когато ратницата за човешкото издигане отиде при падналата жена, а не бѣга отъ нея, и сестрински ѝ подаде ржка; стани! Но огънятъ въ който ще се потопятъ тѣ е силенъ и може да обхване и тѣхъ. Затова тукъ сж необходими силна воля и себевладение — мечъ съ който обновителя ще размаха и ще разреже пламъцитѣ

Да бждемъ рицари! Да бждемъ въздържници съзнателно тръгнали по пжтя на издигането. И нека смятаме въздържанието само като станъ отъ който се почва свободния, разуменъ, градивенъ физически и интелектуаленъ трудъ. Защото чрезъ него — чрезъ въздържанието — се открива намъ пжтя къмъ всички браншове на живота, само чрезъ него ние ставаме достойни властници надъ тѣхъ.

Днесъ имаме безпжтица, спиране по кръстопжтищата на живота или най-често кривване по пжтя на бездѣлието или гибелта. Днесъ имаме и въ не малкъ мащабъ отрезвление, обнаружено отъ редица борци на хуманни идеи.

И всредъ тѣхъ, тържественно и гордо се развява зеления флагъ на есперантизма. Обновители въ живота — изскубнали сърцето си препълнено съ любовъ — поднасятъ го на другитѣ за тържеството на общочовешката хармония. Това сж есперантиститѣ които носятъ въ себе си нестихващата и огромна надежда за желанна и вечна победа.

Есперанто дойде въ България още съ първото напечатване граматиката му на френски, немски, английски и полски езици. Разпространяваше се бавно до днешното му повсемѣстно усвояване. Той носи съ себе си едно проник-

ване извън границите на страната и потопяване въ голѣмия международен животъ. Чрезъ него германеца не е вече многовековния врагъ на французина, за българина, румънеца и сърбина сж братя. И който е ималъ щастието да присъствува поне на единъ само универсаленъ конгресъ на есперантистите ще запази най-хубави чувства за това, когато еднажъ само, може би въ живота си, се е почувствувалъ човекъ. Братство, разбирателство и интензивно общение между народите — ето съкровениите идеали на есперантистите.

Родственните идеи не трѣбва да бждатъ раздѣлени. Трѣбва да се търси общението и взаимната дейность. Защото успѣхите на едни дейци ще бждатъ успѣхи и постижения въ голѣма доза и за останалите. Живота не е едно-странчивъ, а искусно и нефрапиращо приплетенъ животъ.

Набързо споменатите движения (а има и още) не сж изолирани едно отъ друго, иматъ много общо по между си, допиратъ се въ много точки, взаимно се допълнятъ. И ето защо, най-вече днесъ — когато почти здраво сж закрепени устоите на всѣко едно движение по отдѣлно — днесъ се чувствава нуждата отъ взаимната дейность (отъ взаимопомощта). И трѣбва да се търси. Отъ есперантиста, отъ въздържателя, отъ спортиста. Защото изъ тримата — слети — трѣбва да изплува обновения младежъ, такъвъ какъвто трѣбва да бжде. Защото днешния животъ иска други хора, хора съ по-голѣмъ хоризонтъ, съ по-голѣма душа!

Приятели, да дигнемъ високо факела на трезвостта и дружно да отдадемъ сили за благото на всички ни. Да разкъсваме всжду черната завеса на незнанието и покоя, и впивайки устни въ живота да смучимъ, смучимъ до премалняване чародейния му сокъ. Отъ всичко което се ражда ясредъ младежѣта да изградиме ново, по-жизнено общество. Да минемъ презъ пжтя на орита и испитанието. Да опиемъ душата си и да оставимъ живота да бие гръмогласно чрезъ нея. Чрезъ всички хуманни движения къмъ по-голѣмъ просперитетъ.

И само тогава ще дойде човека, и само тогава ще смогне да възлезе голѣмото слънце на новия животъ.

Любеновъ М.

## Klariĝoj.

Настоящата колоня има за целъ да дава разяснения и упжтвания по различните езиковни въпроси, разглеждане по детайлно чисти отъ граматиката, които представятъ известна трудность, истъкване характерностите на Есперанто въ сярска съ българския и чуждите езици, посочване ме-

годи, пжтица за по-успешно заучаване на думи, на самия езикъ, обяснения нови суфикси афиси и др. Редакцията намира, че подобна колона е нуждна и отъ значение за начинающи и напреднали като единъ справочникъ, който ще хвърли известна свѣтлина върху положенія внесли смутъ въ плавния и спокоенъ разговоръ или мисль на есперантиста.

Но нека се знае, че *разговора* — целъта и смисъла на единъ езикъ като такъвъ — ще ни направи вещи въ владението на Esperanto.

Разговора — ето живота на езика — въ който животъ ще се очертае сжщността на самия езикъ, която отъ своя страна ще ни се наложи непринудено, лено. И тогава подобенъ справочникъ ще ни се види излишенъ и смешенъ. Повече разговоръ, драги есперантисти, безъ да се срамуваме отъ грешкитъ, които правимъ, защото по-добре е да говоримъ, макаръ и грешно откопкото да мълчимъ. Само тоя, който е почналъ, само той е стигналъ до благополученъ край. А грешкитъ ще корегира времето.

Въ настоящата колона могатъ да се задаватъ въпроси отъ всички есперантисти — езиковни въпроси на които редакцията ще отговаря съ удоволствие.

\*  
\* \*

Интересно е защо голяма частъ отъ довольно напредналитъ есперантисти още не може да се справи съ някои изрази, които и въ Български и въ Есперанто иматъ една и сжща формация.

Напр. азъ *самъ* чель книгитъ на Григ Петровъ.

Mi estas leginta (a ne mi legis) la librojn de Gr. Petrov.

Азъ *четохъ* книгата „Живота на Zamenhof“ отъ Ed. Privatv.

Mi legis (a ne mi estas leginta) la libron „Vivo de Zamenhof“.

Азъ съмъ присжтствувалъ на междунар еспер конгресъ.

Mi estas cheestinta al universala esperanto-kongreso.

Mi cheestis

Въ случая може да се каже:

Mi cheestis al universala esperanto kongreso или Mi cheestis universalan esperanto-kongreson.

Mi eniris en la chambron или

Mi eniris la chambron.

Mi respondis la demandojn (al la demandoj)

II Първитъ изрази, които новоначинающия сжмишленникъ среща, това сж безъ съмнение различнитъ поздравя.

Казва се:

Bonan vesperon karega.

Bonan tagon karega.

а не Bona vespero, Bona tago. Защото тукъ става дума, gesamideoj, за изрази, отъ които частъ е испусната. Пълната фраза е:

Mi deziras al vi Bonan vesperon, Bonan tagon.

Ето защо ще кажемъ още:

Felichan Novjaron! Felichan Kristnaskon! Bonan sukceson! Saluton! и т. н.

Нѣма нищо трудно. Иска се само малко по-голъмо внимание и паметъ — ето цѣлата философия на есперантската граматика.

III. Една логичностъ. Въ есперанто имаме само едно отрицание (отричане само съ една частица) а не както въ български езикъ това става съ две напр.

Азъ не помня *нищо* отъ моето детство.

Mi memoras nenion de mia infanagho.

Нищо не му отвърнахъ.

Mi respondis al li nenion.

Забележете! Когато въ българ. езикъ глагола се придружава отъ 2 отрицания *не* и *нищо*, въ есперанто, въ подобни случаи, глагола се поставя въ *положителна* форма придруженъ само съ *едно* отрицание. На есперанто не може да се каже: Mi ne komprenis nenion.

IV. Когато въ израза следватъ два глагола единъ следъ другъ, въ които действието се върши отъ едно и също лице, то винаги *втория* глаголъ се поставя въ *инфинитивна* форма:

Mi iris instrui Esperanton, а не Mi iris instruis или instruu . . .

Mi rapidas atingi mian amikon.

Бързамъ да стигна приятеля си.

Mi shatas ghui la maron (al la maro)

Обичамъ да се наслаждавамъ на морето.

И неволно тукъ трѣбва да се истъкне разликата между глаголитъ shati и ami. Българския езикъ е беденъ. Твърва у него се създаватъ думи за понятия изразявани до сега съ една и съща дума. На българ. казваме:

Обичамъ (любя) своята майка.

Обичамъ своя приятель.

Обичамъ да пея.

Обичамъ да бродя по света.

На есперанто между двата случая има вече разлика. За глагола обичамъ (любя) има специаленъ глаголъ ami. Mi amas mian patrinon. За втория глаголъ обичамъ (ц я предпочитамъ, Прави ми се) въ есперанто има другъ глаголъ shati.

И казваме: Mi shatas kanti (а не mi amas kanti).

Mi shatas vagi tra la mondo.

Много сж подобни думи които липсватъ у насъ Ето още. Казваме:

Азъ *мириша* (нюхая) цвѣтето.

Цвѣтето *мирише*. На Esperanto: Mi flaras (нюхая) la floron.

La floro odoras (мирише).

Ne parolu, mi petas vin, laŭte.

Не говори, моля ти се, високо.

La arbo estas alta.

Дървото е високо.

Ето какъ, чрез есперанто се започва малко по-малко анализа върху българския езикъ, а по кжсно и върху другитѣ езици — фактъ който показва че международния езикъ Есперанто не е чуждъ темъ и че, чрезъ него се започва много по лесно тяхното заучване връзъ създадена вече езиковна основа, анализъ който незабелязано създава у есперантиста критичния елементъ, играющъ огромна роль въ живота на индивида при сформирването на единъ трезвъ и смисленъ мирогледъ.

Klarigulo.

## КЛОНОВЪ ЖИВОТЪ

(дописки отъ Централния комитетъ)

Орхание. Зеленитѣ лжчи-на надеждитѣ все по и по-ярко заблестѣватъ. По инициативата на група усърдни съидейници е основана при Неп. См. Гимназия ученическа есперантска група „Verda Radio“ брояща за сега 36 члена, което число, вѣрвайки въ дейтелността на нашитѣ неуморни съидейници, сме сигурни, че въ скоро време ще се увеличи.

Дерзайтѣ, млади сѣячи! Вамъ ние пожелаваме успехъ.

Адресъ на групата: Василь Хр. Бозаровъ уч. отъ VIII класъ, гимназията, Орхание.

Шуменъ. Тукъ нашето движение, за обща радостъ се все повече засилва. Открити сж няколко курса. И тукъ нашитѣ млади есперантисти — ученици не сж закъсниели да се обединятъ въ група, та по-лесно, бидейки въ средата на учащата се младежъ да съятъ семената на онова що трѣбва да израстне и окраси пустинята на нашия животъ.

Esperu, verduloj en „Espero“.

Адреса на групата е: Любенъ Абаджиевъ Царъ Освободителъ 698 за „Espero“ — Шуменъ.

Панагюрище. Тукъ нашите младежи — ученици есперантисти усърдно работятъ. Д-вото „Mezmonta Stelo“ брои за сега 20 члена и има богата библиотека. Откритъ е курсъ съ 36 посетители — учащи се отъ гимназията, Къмъ края на тая година д-вото възнамерява да разиграе лотария.

Апелираме къмъ всички съмишленици да се отзоватъ

на помощ на деятелнитѣ „Mezmonta Stel-anoj“. Пожелаваме успехъ.

Адреса на д-вото: Луковъ Лука Ивановъ, ул. „Н. Бончевъ“ № 1.

Севлиево. И тукъ нашитѣ съмишленици — учащи се започватъ да работятъ. По инициативата на няколцина се основава при гимназията, съ разрешението отъ г-на Директора, ученическа есперанска група.

Бургасъ. Тукъ „Estonteco“ развива силно оживена дейностъ. Числото на членоветѣ се повече увеличава. Д-вото си има клубъ, който, доколкото схващаме ще бжде (или даже е вече) добре мобелиранъ, удобенъ и за водене на курсове.

Адреса на д-вото е: Поппи Баласакева „Лавеле“ 12 за „Estonteco“ — Бургасъ.

Радомиръ. Тукъ „Fajrero“ развива оживена дейностъ между учащата се младежъ.

Забележка: Въ брой I на органа бѣ допусната едната една грешка, именно — адреса на групата е не Славчо Бочевъ, а Славчо Васевъ, ученикъ, гимназията за „Fajrero“ гр. Радомиръ.

Варна. Варненскитѣ съидейници съзнаха, че ги чака XIII. Развита е оживена дейностъ. Зелената седмица бѣ открита съ публична сказка, а после всѣки день, въ всички училища бѣха четени реферати отъ „Verda Lumtur“ аној. На 8 Ноемврий — последния день отъ седмицата, голѣма група направиха излетъ до Провадия, където въ гимназията бѣ изнесена сказка и изнесенъ кратъкъ курсъ.

До сега има открити курсове въ: Професионалното училище при Д-во „Майка“; Търговската академия и Сред. Търг. У-ще, Рибарското у-ще, Мъжката гимназия, а наскоро ще бждатъ открити курсове въ девическата гимназия, където е проявенъ голѣмъ интересъ, въ земледѣлското у-ще и за граждани.

Нека бжде Glora XIII-я.

Варна. Централния комитетъ е обнадежденъ. Присъединителни писма много начесто започнаха да идватъ. Това показва, че има животъ — разбира се, за обща наша радостъ. Освенъ това писмата, които често получаваме отъ съидейници ученици възнамеряващи да образуватъ групи при разни училища, ни показватъ, че има проявенъ интересъ и къмъ организация. И нека вѣрваме, че въ близко бждаше при всѣко училище ще имаме есперански д-ва обединени въ Ученическата Есперантска Лига въ България — мощна организация, която по-скоро ще може да реализира онова, за което ние ратуваме!

Съидейници, въ сплотеността е нашия\*успехъ! Да бързаме да се сплотимъ!

## Мнения за „Есперантска Мladeж“\*)

Karaj samideanoj,

Съ радостъ прочетохъ първия брой на „Есперантска Мladeж“. Прочетохъ го на единъ дъхъ. Напълно издържанъ по духъ. Въ списанието има животъ и мисля че ще може да се даде още по добъръ материалъ, ако всички есперантисти допринасятъ по малко. Технически само списанието куца, защо сж тия праздни страници следъ всъка статия? Клоновия животъ слабо изразенъ. Защо клоноветъ не даватъ редовно съобщения?

Очаквамъ подобрения.

Salutojn: I. K. — Пловдивъ.

---

*До почитаемия Редакционенъ Комитетъ.*

Получихъ испратенитъ ми за ржчна продажба екземпляри отъ списанието „Есперантска Мladeж“.

Прочетохъ го съ увлечение и право да си кажа то надмина очакванията ми. Само достатъчно материалъ му липсва.

Дерзайте!

П. Здравновъ — Видинъ.

---

Излезе брой 3 на

**„BULGARA ESPERANTISTO“**

ОТЛИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Всѣки есперантистъ трѣбва да го получава редовно.

**Абонаментъ 40 лева.**

---

\*) Редакцията съ удоволствие печати горнитъ мнения и очаква редовно подобни корекции отъ всѣкжде. Нека ни се посочватъ слабитъ страни за да ги премахнемъ.

До

въ

## Фондъ „Есперантска Младежъ“

*Драги Есперантисти,*

Отпочнато е нашето дѣло. Скъпо въ своето начало то ще може да се разрасне и процъвти само съ вашитѣ усилия и подкрепа. Частно списанието като организационенъ факелъ се нуждае отъ материална осигуровка. Подкрепете ни въ най-труднитѣ времена на формирането на съюза!

Дали лептата си:

- |                         |           |
|-------------------------|-----------|
| 1. Отъ брой I й —       | 500 лева. |
| 2. Г. Узуновъ, Варна —  | 15 »      |
| 3. М. Ш., Варна —       | 30 »      |
| 4. Esperantisto — Варна | 100 «     |
| 5. Група »Liberuloj«    | 50 »      |

Всичко 695 лева.

**ЦЕНА 3 ЛВ.**

Годишенъ абонаментъ 30 лв.



**Урежда редакционенъ комитетъ.**